

OPINIA

națională

Revistă săptămânală de informație, opinie și idei de larg interes național, editată de FUNDAȚIA „ROMÂNIA DE MÂINE”

LIBERTATE ȘI AUTORITATE

○ aparență contradicție

Prof. dr. Aurelian BONDREA

Relația dintre libertate și autoritate impune atenției raporturile acestora cu alte concepte sau realități. Astfel, gândirea și practica socială nu pot face abstracție - fără riscul de a-și îndepărta procese reale ale vieții sociale - de anumite repere ale afirmării și dezvoltării conștiinței libertății și democrației. Este vorba despre asemenea aspecte și concepte fundamentale cum sunt **sociabilitatea** sau nevoia de înțelegere, conlucrare și respect reciproc dintre oameni, ca și **distribuirea sau situarea lor după diferite criterii** (politice, sociale, economice, culturale, naționale, religioase, morale etc.) în **majoritate și minoritate**, adică regăsirea oamenilor în funcție de anumite determinări sau opțiuni într-o categorie sau alta din cele menționate.

Sociologia îndeosebi, dar și alte ramuri ale științei, scot la iveală, fiecare din unghiul său de vedere, o gamă largă de raporturi, condiționări și consecințe ale interrelațiilor sociale-libertate-majoritare-minoritate, individ-colectivitate, ale rolului și funcției autorității și vieții sociale democratice. O asemenea problemă are, bineînțeles, însemnătatea sa deosebită în sistemul democrației pluraliste, în societatea civilă, în afirmarea reală a statului de drept. Din această perspectivă, toate transformările sociale de după decembrie 1989

stau sub semnul reconstrucției simultane a realităților și mentalităților, procesele de adaptare evidențiind, după cum se știe, un larg sir de fenomene pozitive și negative, toate explicabile prin inevitabila confruntare între trecut și prezent (nu numai ca mentalitate și educație civică sau cultură politică), dar și ca efort colectiv de selecție și revigorare a unor norme, principii și legi de așezare a societății românești viitoare, a României de mâine ca societate în care ordinea de drept și libertățile, inițiativa și răspunderea socială, grija pentru individ, dar și pentru colectivitate, apărarea intereselor fiecăruia și ale tuturor, a celor naționale, conlucrarea pe diverse planuri dintre majoritate și minoritate (politică, socială, etnică, spirituală etc.) să se regăsească în țesătura organică a corpului social, în modul de a fi și acțiunea al cetățeanului și autorității publice.

În fond, nevoia de libertate, acut resimțită în societățile închise, nedemocratice sau numai formal democratice a generat în timp forma democratică de autoritate. Este ceea ce demonstrează și Petre Andrei scriind că „deși, într-adevăr, există în om un instinct al sociabilității, care-l împinge să se asocieze cu alții pentru satisfacerea trebuințelor sale, deși în grupul social el suferă influența colectivității și puternica ei presiune cu care s-a obișnuit

chiar, nu se poate tăgădui totuși că individul simte și nevoia de libertate, nevoia de a avea un colț al lui, în care să fie el singur suveran, să respire liber, așa cum vrea și cum crede el mai bine.

(Continuare în pag. 6)

Știința și societatea IMPERATIVE

Prof. dr. Marin IVAȘCU

Ne aflăm într-o perioadă în care problemele globale ale omenirii, precum și marile transformări și frământări sociale solicită tot mai insistent analiza, evaluarea și, în final, definirea exactă a relației știință-societate. Fără a putea cuprinde toate aspectele acestei relații complexe, considerată de unii un dualism natural - nenatural, doresc să detaliez câteva dintre ele, pe care le consider determinante în înțelegerea acestui fenomen.

Să vedem, în primul rând, care sunt verile probleme care știința se impune sau se poate impune atenției și sprijinului societății. Cred, în acest sens, că, pe baza a ceea ce a făcut și poate face pentru societate, aceste trebuie să recunoască și să aprecieze faptul că progresul

tehnic depinde de cercetarea fundamentală și din știință. Descoperirile științifice sunt cele care hrănesc inovația tehnicii, care, la rândul său, se exprimă prin creșterea economică, prin multiplicarea și îmbunătățirea condițiilor de viață și sănătate și prin rezolvarea multor alte deziderate ale societății.

În al doilea rând, să statuăm faptul că știința oferă și poate oferi, din ce în ce mai mult, entuziasmante perspective pentru viitoarea generație. Acestea au în vedere o înțelegere din ce în ce mai completă a universului, o mult mai mare putere creatoare prin însușirea descoperirilor științelor fizice și chimice referitoare la: structura și transformarea materiei cu și fără

viață, o mai mare penetrare în secretele funcționării creierului uman, creșterii controlului unor boli, evoluției speciei umane și însăși originii gândirii și simțămintelor umane.

Referitor la relația știință-societate este momentul să admitem și să folosim faptul că știința și implementarea sa prin tehnologia și transformarea societății pe multiple planuri. Un exemplu concludent și expresiv pentru zilele noastre îl constituie de fizică și de chimie au determinat, prin descoperiri din domeniul electronicii și materialelor cu proprietăți speciale, instaurarea erei informaticii și comunicărilor, făcând posibil să se vorbească despre **societatea informațională**, ale cărei elemente au fost incluse și în programele din România. „Desființând timpul și distanța”, aducând alături în condiții de confort și securitate persoane de pe continente îndepărtate, o asemenea civilizație tehnologică nu poate să nu aibă și implicații sociale, modelând o nouă societate. Cu telefonul celular, faxul și poșta electronică vor dispărea multe obiceiuri și relații de muncă și vor apărea altele, noi, ridicând probleme de adaptare și încadrare socială. Ce trebuie făcut pentru a conserva aceste frumoase contacte umane în condițiile în care cea mai mare parte a activității umane se va realiza prin mijlocirea instrumentelor informaționale? Totodată, științele și tehnologiile biologice produc și vor produce noi realizări ale cunoașterii umane în probleme de protecție sănătății, asigurarea hranei și controlul mediului.

(Continuare în pag. 5)

CARTEA

la Fundația
„România de Mâine”
Momente
ale consacării
editoriale

Pag. 3

Orașul și tranziția (1)

Dr. Nicolae RADU
Dr. Carmen FURTUNĂ

Destinul unor orașe mici

● Orașul Orșova, din județul Mehedinți, are 18 mii de locuitori. Majoritatea o constituiau muncitorii din cele trei întreprinderi mari ale orașului: Întreprinderea minieră, Fabrica de țesături și Șantierul naval. În ultimii ani, cei mai mulți dintre ei au devenit șomeri sau au ieșit la pensie. Efectul imediat și vizibil a fost sărăcirea populației: „circa jumătate dintre locuitori se află sub pragul sărăciei”. În rest, se constată un început de „stratificare a populației”. O parte mică din locuitori „au deschis prăvălii sau vânzări de băuturi, țigări și dulciuri”. Firește, „cei care se ocupă cu micul comerț nu sunt prea agreați de restul populației, deoarece încalcă regulile unui comerț onest, civilizată. Aceștia au reușit să-și asigure o situație materială mult superioară celorlalte categorii sociale, superioară chiar celei pe care o au intelectualii”. „Un fapt grav, un adevărat pericol constă în aceea că specialistul de studii superioare rareori este utilizat la valoarea lui reală.”

„Dezindustrializare, șomaj, sărăcie, acumulare primitivă de capital, o nouă stratificare a populației, deprofesionalizare - iată spectacolul negativ și trist pe care-l au în fața ochilor copiii.”⁽¹⁾

● Orașul Odobești, județul Vrancea, a dobândit statut de centru urban târziu și s-a dezvoltat pe baze agricole. Are un întreg cartier format din „oameni de la munte”. Aceștia au venit să lucreze la Întreprinderea de ceramică și la Combinatul de îmbuteliere a vinului. Unii au sosit din dorința de a se stabili și trăi la oraș, alții nevoiți să se mute, datorită stării de insecuritate determinate de alunecările de teren. Orașul „rezistă”, datorită existenței agriculturii. „Oamenii se ocupă mai ales cu exploatarea podgoriilor, dar și cu creșterea animalelor. Stratificarea socială este destul de vizibilă. Cei bogăți sunt cei care au îndeplinit funcții de conducere înainte de 1989 la stat, la C.A.P., I.A.S., în comerț etc. Aceștia sunt aroganți, încrezuți, suspicioși. Firește, nu toți. Săraci sunt cei care au lucrat înainte la C.A.P. Copiii buni și foarte buni urmează cursurile școlilor. Școala elită a devenit și un fapt mental, nu numai social.”⁽²⁾

Orașul Odobești se transformă. „Rezistă” și chiar se dezvoltă. Nu pierde populație. Stratificarea socială este mai vizibilă și mai avansată decât în cazul orașului Orșova.

● Orașul Videle, județul Teleorman, este legat mai ales de Șelă petrolieră. „Jumătate din numărul muncitorilor orașului lucrează în domeniul petrolului și au un loc de muncă destul de sigur. Ceilalți își desfășoară activitatea la Fabrica de pâine, la Spitalul orașenesc etc.” Alte grupuri sociale sunt „cele frecvent întâlnite în orașele mici: țărani, intelectuali, șomeri, patroni.”⁽³⁾

● Orașul Topoloveni, din județul Argeș, s-a dezvoltat rapid înainte de decembrie 1989. „Circa 90% din populație era ocupată în industrie. În prezent, 50% din ea este deja în șomaj. Orașul și populația lui au sărăcit din cauza șomajului. Este greu

de spus câtă vreme își va mai păstra atributul de oraș localitate. Stratificarea «a produs noii bogăți». Iată trei cazuri:

M.A. a lucrat ca gestionar până în anul 1989. După evenimentele din decembrie 1989, a cumpărat spațiul în care a lucrat ani de zile. Cu banii câștigați și cu alții, împreună, a deschis o cofetărie foarte apreciată în localitate.

B.B. a fost șofer până în anul 1989, iar soția lui bucătăreasă. Făcuse de două ori închisoare pentru însușirea de bunuri necuvenite. După 1989, a reușit

Cercetarea științifică la Universitatea „Spiru Haret”

să pună mâna pe un teren agricol, nu tocmai legal, și a trecut la grădinarit. A ajuns să-și construiască o casă nouă și frumoasă și să-și mai cumpere o mașină.

Familia lui I.N., familie de țigani, s-a ocupat, înainte de 1989, de tăiatul lemnului «la motor». După 1989 au început să vândă, pe stradă, gumă de mestecat, ciocolată, acadele etc. Ulterior, au trecut la vânzarea de pâine. Pentru fiecare copil, familia a reușit să construiască o casă și să cumpere o mașină. Acum pot fi întâlniți cu pâinea în mașină, vânzând-o în centrul orașului.”⁽⁴⁾

Topoloveni s-ar putea să redevină localitate rurală după o perioadă de timp nu prea îndelungată. Desigur, s-ar putea întâmpla să și „reziste”, dar se poate afirma că face parte din categoria acelor localități amenințate de „riscul involuției” până la nivelul de sat.

Declinul și chiar prăbușirea structurii industriale - cel puțin în unele cazuri - implică manifestarea unui proces de involuție a localităților de la nivelul de așezare urbană la cel de comunitate rurală, cu un „strat de îmbogății”, ceva mai bine structurat.

● Orașul Tecuci, din județul Galați, oferă un exemplu cât se poate de elocvent cu privire la procesul de deproletarizare. Muncitorii reprezentau, înainte de 1989, un procent de 73% din populația orașului. După această dată, acest grup compact și-a pierdut stabilitatea. Înainte aveau siguranța unui loc de muncă, a unei locuințe, dispuneau de venituri nu prea mari, dar constante. După 1989, a început „destrămarea grupului”, prin șomaj, sărăcie, nesiguranța locului de muncă. Mulți dintre membrii lui sunt „împinși” spre ocupații agrare „la distanță” (în satele din jur), sunt însă destui care fac agricultură „pe loc”.

Treptat, orașul Tecuci „se rețărâniează”, „pe loc” sau „la distanță”. Ce șanse poate oferi orașului, pentru dezvoltare, o întreprindere de construcții me-

talice? Desigur, mici. Șomajul, exurbația, retromigrația sunt realitățile majore care caracterizează orașul. Transformarea lui în sat nu este probabilă, dar apropierea de nivelul cunoscut în perioada interbelică este mult mai plauzibilă.⁽⁵⁾

● Orașul Gheorgheni, din județul Harghita, numără 22 mii de locuitori. Înainte de 1989, grupurile sociale erau stabile și cele bine cunoscute în mai toate orașele de același tip: de muncitori, țărani, intelectuali și cel format din reprezentanții nomenclaturii locale. După 1989, grupul muncitorilor „se sparge”, în principal, în: muncitori care lucrează în întreprinderi de stat sau private, șomeri și noii îmbogății (unii dintre ei devenind chiar patroni).

„Muncitorii din sectorul privat sunt destul de numeroși (circa 40%). Ei nu vor fi nici odată bogăți, dar își pot întreține familiile”. „Salariile de stat au un salariu mare numai pe hârtie. De fapt, ei nu-și primesc salariile regulat și nu au cum să trăiască bine. Mulți dintre ei își completează veniturile, cultivând terenurile agricole primite. Muncesc, adesea, în două locuri pentru a-și întreține familiile. Angajații întreprinderilor de stat sunt încă numeroși; ei reprezintă 60% din muncitori.”

„Șomerii trăiesc sentimentul inutilității lor. Eșecurile în căutarea unui loc de muncă atrag după ele efecte devastatoare atât în plan economic, social, dar și psihic. Circa 10% din totalul populației active sunt șomeri. Mulți tineri, cca 60%, lucrează în străinătate; după 3-4 luni revin pentru o perioadă scurtă de timp, apoi pleacă iar.”

„Îmbogății sunt cei care erau bogăți și înainte, dar și alții noi.” Doi profesori au pus bazele unui mare magazin, alții au înființat o tipografie sau «controlează» televiziunea locală și prin cablu. Dar cel mai bogat om din oraș este un fost președinte de C.A.P. Are o rețea de magazine în oraș, o cotă parte însemnată dintr-o fabrică, o întreprindere de transporturi și magazine în satele vecine.”

„Categoriile săracilor este destul de bine reprezentată. Întâlnim destul de frecvent cazul omului care și-a vândut casa și toate bunurile materiale; cu banii obținuți a mers la Cluj, la «Caritas». Foarte mulți dintre ei au ajuns pe drumuri din această cauză, nu mai au nici unde locui. Au apărut și «falitii», care au devenit săraci.”

„În opinia oamenilor locului, bogat este cel care are un venit lunar de peste 1 milion de lei pe lună. Aceștia reprezintă, la nivelul orașului, cam 5%. Săracii, în schimb, sunt cei care au un venit sub 50 mii lei pe lună. Ei sunt reprezentați, preponderent, de șomeri și pensionari.”⁽⁶⁾

1) Operator de teren: Frederica Șerban, studentă la Colegiul Universitar Pedagogic de Instituturi.

2) Operator de teren: Maria C. Pricopi, studentă la Colegiul Universitar Pedagogic de Instituturi.

3) Operator de teren: Polina Putineanu, studentă la Colegiul Universitar Pedagogic de Instituturi.

4) Operator de teren: Marioara N. Stancu, studentă la Colegiul Universitar Pedagogic de Instituturi.

5) Operator de teren: Francisca Hotnog, studentă la Colegiul Universitar Pedagogic de Instituturi.

6) Operator de teren: Olga Maroșfoi, studentă la Colegiul Universitar Pedagogic de Instituturi.

COLEGIILE REVISTEI „OPINIA NAȚIONALĂ”

COLEGIUL PENTRU REFORMĂ ȘI RELANSAREA ECONOMIEI NAȚIONALE

- Acad. Alexandru Bărlădeanu
- Acad. Anghel Rugină
- Acad. N.N. Constantinescu
- Acad. David Davidescu
- Prof.dr. Constantin Ionete
- Prof.dr. Ivancu Nicolae-Văleanu
- Prof.dr. Alexandru Zanfir
- Prof.dr. Mircea Druc
- Prof.dr. Alexandru Albu
- Prof.dr. Mihai Părăluță
- Prof.dr. Gheorghe Zaman
- Prof.dr. Petre Mălcomete
- Prof.dr. Mihai Dumitrescu

COLEGIUL PENTRU PROBLEMELE ȘTIINȚEI ȘI ÎNVĂȚĂMÂNTULUI

- Acad. Ștefan Ilcu
- Acad. Radu Voinea
- Acad. Ștefan Pascu
- Acad. Ion Coteanu
- Acad. Cristofor Simionescu
- Acad. Ștefan I. Ștefănescu
- Acad. Marius Peculea
- Prof.dr. Liviu Maior
- Prof.dr. Grigore Brăncuș
- Prof.dr. Dan Ghiocel
- Prof.dr. Emil Tocaci
- Prof.dr.doc. Grigore Posea
- Prof.dr. Gheorghe Secară
- Prof.dr. g-ral (rez.) Emil Mihuleac

COLEGIUL PENTRU PROBLEMELE CULTURII ȘI ARTEI

- Acad. Eugen Simion
- Prof.dr. Alexandru Boboc, membru corespondent al Academiei Române
- Radu Beligan
- Grigore Vieru
- Paul Everac
- Dinu Săraru
- Prof.dr. Ion Dodu Bălan
- Prof.dr. Victor Giuleanu
- Dumitru Radu Popescu

COLEGIUL PENTRU IDEEA NAȚIONALĂ ȘI SOCIALĂ ÎN ROMÂNIA

- Prof.dr. Aurelian Bondrea
- Prof.dr. Mitropolit Antonie Plămădeală
- Prof.dr. Ioan Scurtu
- Prof.dr.doc. Titu Georgescu

- Prof.dr. Ștefan Lache
- Alexandru Mironov
- Adrian Păunescu
- Prof.dr. Ion Rebedeu
- Prof.dr. Ion Mihail Popescu
- Prof.dr. Gheorghe Cazan
- Prof.dr. Ion Tudosescu
- Prof.dr. Tiberiu Nicola
- Prof.dr. Virgil Constantinescu
- Prof.dr. Mihai Merfea

COLEGIUL PENTRU DOCTRINE POLITICE ȘI PROBLEME ALE RELAȚIILOR INTERNAȚIONALE

- Valentin Lipatti
- Dr. Ion Mitran
- Prof.dr. Florea Duduță
- Prof.dr. Mircea Nicolăescu
- Prof.dr. Marin Voiculescu
- Ion Mărgineanu
- Dan Lăzărescu
- Prof.dr. Ion Zară
- Prof.dr. Constantin Mecu
- Prof.dr. Marin Nedelea
- Prof.dr. Constantin Vlad
- Dr. Nicolae Ecobescu

COLEGIUL PENTRU PROBLEMELE SĂNĂȚII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE

- Acad. Nicolae Cajal
- Acad. Constantin Bălăceanu-Stolnici
- Prof.dr.doc. Iulian Mincu
- Prof.dr.doc. Victor Ciobanu
- Prof.dr. Caius Traian Dragomir
- Prof.dr. Andrei Firică
- Prof.dr. Dorin Sarafoleanu
- Prof.dr. Ioan Pop D. Popa
- Prof.dr. Nicolae Ursea
- Prof.dr. Ștefan Costea
- Prof.dr. Gheorghe Răboacă

COLEGIUL PENTRU PROBLEMELE JUSTIȚIEI, STATULUI DE DREPT ȘI DEMOCRAȚIEI

- Acad. Ion Filipescu
- Acad. Vasile Gionea
- Prof.dr. Gheorghe Uglean
- Prof.dr. Antonie Iorgovan
- Prof.dr. Adam Popescu
- Prof.dr. Nicolae Popa
- Prof.dr. Andrei Popescu
- Prof.dr. Victor Dan Zlătescu

Director:

Prof.dr. AURELIAN BONDREA

Sesiune științifică a cadrelor didactice

Facultatea de Limbi și Literaturi Străine a Universității „Spiru Haret” organizează sesiunea științifică a cadrelor didactice.

Lucrările sesiunii se vor desfășura sub egida Academiei de Cultură Națională „Dimitrie Gusti” din cadrul Fundației „România de Mâine” și a Senatului Universității „Spiru Haret”.

Vor prezenta comunicări: acad. Ion Coteanu, acad. Alexandru Surdu, scriitorul Dumitru Radu Popescu, prof. dr. Ion Rebedeu, prof. dr. Ion Tudosescu, prof. dr. Ion Dodu Bălan, prof. dr. Mihail Diaconescu, prof. dr. Elena Bălan, prof. dr. Nicolae Constantinescu, lector dr. Liviu Franga, conf.dr. Ghiță Florea, prof. dr. Constantin Vlad, lector drd. Vasile Marian și alții.

Comunicările prezentate, cu tematică circumscrisă în sfera literaturii, lingvisticii și filosofiei românești, în conexiune cu spiritualitatea europeană, se definesc prin actualitate și interes deosebit pentru cercetarea științifică de profil.

Sesiunea va avea loc vineri, 13 decembrie 1996, cu începere de la ora 10, la sala Senatului Universității „Spiru Haret”.

CARTEA

la Fundația

„România de Măine”

Momente

ale consacrării editoriale

GAUDEAMUS

Oferte tânărului cititor

Alături de distribuitorii unor prestigioase edituri europene, precum Cambridge University Press, Heinemann, Harper Collins (Marea Britanie), Hatier-Didier (Franța), Guerra Rux (Italia) și Klett International (Germania), sau de case românești de editură care au la activ, fiecare în parte, tipărirea a mii și mii de titluri, într-un răstimp de aproape o jumătate de secol, nu este ușor, ca firmă nouă, să te impui atenției generale. Mai cu seamă când este vorba de o manifestare de amploare a ediției a III-a a Târgului internațional de carte școlară și universitară GAUDEAMUS-CARTE DE ÎNVĂȚĂTURĂ, deschisă la Casa Radio din București, între 27 noiembrie - 1 decembrie a.c., unde au fost prezentate, cu standuri proprii și zeci de lansări zilnice de cărți noi, peste 80 case de editură, fundații, muzee și alte instituții cu caracter educațional.

Și cu toate acestea, Editura Fundației „România de Măine”, deși participantă pentru întâia oară la Târgul internațional de carte școlară și universitară Gaudeamus, s-a făcut remarcată prin câteva însușiri esențiale. Prima, în ordinea evidenței, este caracterul ei perfect adecvat exigențelor specifice unui târg de carte școlară și universitară. Spre deosebire de cele mai multe dintre editurile prezente la această confruntare, în primul rând cu ele însele, Editura Fundației „România de Măine” nu apelează la cartea școlară și universitară din rațiuni de conjunctură (economică, mai cu seamă), ci elaborarea acestui gen de carte face parte din însăși rațiunea ei de a fi. Cum bine se știe, Fundația „România de Măine” desfășoară o complexă activitate cu caracter educațional. În structura ei funcționează Universitatea „Spiru Haret”, una dintre cele mai mari și mai moderne - sub raportul concepției de organizare și funcționare - instituții de învățământ superior din România. În structura Fundației „România de Măine” funcționează, de asemenea, pe lângă alte organisme democratice, și un Consiliu de coordonare a complexelor de învățământ preuniversitar. Problemele specifice, definitorii pentru întregul învățământ românesc gă-

lesc, deci, în cuprinsul Fundației un cadru fertil de analiză, de dezbateră și de soluționare din perspectiva interesului național. Așa se face că, încă de la înființarea ei, acum patru ani, Editura Fundației și-a concentrat activitatea pe cartea școlară și universitară, considerată, pe bună dreptate, ca factor activ în soluționarea problemelor amintite.

Și pentru ca asemenea soluții să aibă consecințe cât mai profunde și mai durabile, accentul în activitatea editorială, indiferent de domeniul cărui i se subordonează, a fost pus pe cartea de sinteză și pe cea similară unui instrument de lucru, la îndemâna tineretului studios, dar și a unor cercuri largi de specialiști. Din această însușire esențială a Editurii Fundației „România de Măine” a rezultat o seamă de lucrări de referință. Rezumându-ne la exponatele de la standul editorial prezent la recentul Târg internațional Gaudeamus, amintim volumul, de-acum binecunoscut și solicitat în întreaga țară, Starea Națiunii 1918-1996, cu concluzii și opțiuni pentru România de mâine, pentru viitorul poporului român. Pe aceeași linie de sinteză științifică și culturală se înscriu și volumele Sociologia culturii (Aurelian Bondrea), Război și pace în Balcani (Valentin Lipatti), Opinia publică, democrația și statul de drept (Aurelian Bondrea), Istoria și sociologia religiilor (Ion Mihail Popescu), Coaliții politico-militare. Privire istorică (Constantin Olteanu), Adolescența - schiță de psihologie istorică (Nicolae Radu), Prefaceri socio-umane în România secolului XX. De la comunitatea tradițională la societatea postcomunistă ș.a.m.d.

O altă însușire, benefică activității editoriale de amplă perspectivă, este echilibrul tematic. Standul Editurii Fundației „România de Măine” s-a impus atenției și prin faptul că lucrările tipărite aici nu mizează, ca în multe alte instituții similare, pe o tematică de conjunctură, pe o modă, pe o anumită preferință temporară a publicului. Echilibrul tematic a fost și rămâne o constantă a planului editorial și ea derivă tocmai din perceperea integrală a feno-

Apariții recente la Editura Fundației „România de Măine”

xxx - Starea națiunii 1918-1996. Concluzii și opțiuni pentru România de mâine, pentru viitorul poporului român.

- Acad. Vasile Gionca - Drept civil - contracte, succesiuni
- Prof. dr. Aurelian Bondrea - Opinia publică, democrația și statul de drept
- Prof. dr. Ioan Pop de Popa - Chirurgie cardiovasculară
- Prof. dr. Adam Popescu - Teoria dreptului
- Valentin Lipatti - Securitatea și cooperarea în Europa
- Prof. dr. Ivanciu Nicolae-Văleanu - Curente de gândire economică

xxx - Protejarea patrimoniului cultural național

- Prof. C. Sârbu - Teorie economică
- Prof. dr. Ion Florea - Mistica politică și paradoxurile democrației
- Dr. Constantin Olteanu - Coaliții politico-militare
- Prof. dr. Nicolae Radu - Adolescența - schiță de psihologie istorică
- Prof. C. Stanciu - Fiziologia integrării neuroendocrine
- Prof. dr. M. Boulescu - Organizarea și conducerea activității financiar-contabile a întreprinderilor mici și mijlocii.

menului românesc și din vocația pentru sinteză de care aminteam. Așa se face că vizitatorii Târgului de carte Gaudeamus au putut consulta, la standul Editurii Fundației „România de Măine”, lucrări cu titluri dintre cele mai diverse, dar unitare prin calitatea conținutului și a ținutei lor grafice. Amintim, la întâmplare, volumul de poeme Cutremur de suflet (Ion Dodu Bălan), Servicii secrete (Marian Enache), ca și remarcabila Colecție juridică, întocmită de Aurelian A. Bondrea și Radu Stanca, într-un serial de volume ce se anunță ca un corp de documente legislative unitar, corelativ și larg accesibil. Și tot aici se cuvin a fi consemnate lucrările Curente de gândire economică (Ivanciu Nicolae-Văleanu), Organizarea și conducerea activității financiar-contabile a întreprinderilor mici și mijlocii (Mircea Boulescu), Mistica politică și paradoxurile democrației (Ion Florea) și multe alte lucrări.

Și încă un fapt: cei mai mulți dintre vizitatorii standului erau tineri, îndeosebi studenți. Interesați cu precădere de tematica, prețul și calitatea cursurilor universitare expuse aici. Pentru că nu puțini dintre studenții altor instituții de învățământ superior apelează la cursurile Universității „Spiru Haret” ca la unele dintre cele mai autentice și mai autorizate surse de pregătire. Cursuri care, după temeinice analize în catedre și în consiliile profesionale, sunt predate Editurii Fundației „România de Măine” unde și apar cu această prestigioasă siglă. Tocmai de aceea, standul amenajat în incinta Târgului Gaudeamus se înfățișă, în bună parte, ca un stand al Universității „Spiru Haret”. Un stand de cursuri precum Teoria Dreptului (Adam Popescu), Caiet de practică pedagogică (Nicolae Opreșcu), Drept, Legislația Muncii (Andrei Popescu), Dreptul Muncii (Ion Traian Ștefănescu), Igienă specială (Valer Teusdea), Semiologie medical-veterinară (Vasile Viorel Popa), Curs de desen (Ion N. Șușală), Biochimie medicală (Elena Popa Cristea) etc.

De aceea prezența Editurii Fundației „România de Măine” la a III-a ediție a Târgului internațional de carte școlară și universitară GAUDEAMUS poate fi apreciată ca un debut remarcabil.

Mihai IORDĂNESCU

NOU

ION MIHAIL POPESCU

ISTORIA ȘI SOCIOLOGIA RELIGIILOR

Creștinismul

EDITURA FUNDAȚIEI „ROMÂNIA DE MĂINE”

Din cuprins:

- Dimensiuni interdisciplinare ale (teoriei și) istoriei religiilor
- Concepte generale și comune ale studiului științific al religiilor
- Primele veacuri de existență istorică a creștinismului
- Biserici, erezii și schisme ale creștinismului de la Conciliul de la Niceea (325) până la marea schismă (1054)
- Rolul creștinismului ortodox pe teritoriile românești și evoluția Bisericii ortodoxe române (de la începuturi până în 1925)
- Catolicismul
- Inchiziția - tribunal ecleziastic fără de pereche în istorie
- Evoluția catolicismului pe teritoriile românești
- Protestantismul
- Noul protestantism
- Evoluția noului protestantism pe teritoriul României
- Schița unei istorii a toleranței religioase a românilor

„Ceea ce i-a diferențiat, în mod deosebit, pe români în istoria creștinismului, de la apariția lor pe scena politică a lumii și până în prezent, este că nimic din ceea ce aparține bunei cuviințe creștine nu le-a fost străin. Cei care, după 1990, au dat buzna, din cele patru puncte cardinale ale lumii, pe pământul ospitalier al României, aflat la răspântie de drumuri, ca să reîncreștineze un popor născut și crescut creștin timp de 2000 de ani, ar trebui să adâncească studiul istoriei, căci «cartea de mărturie a veacurilor» le va dovedi că românii nu sunt (...) triburi mai mult sau mai puțin cunoscute care ar avea nevoie de instruire în preceptele Noului Testament, ci un popor cultivat și viteaz care a dat lumii o lecție exemplară de toleranță religioasă”.

Ion MIHAIL POPESCU

- **Austeritatea financiară a marcat, în ultimii ani, toate domeniile de activitate; în aceste condiții, s-au mai putut face achiziții de noi documente?**

- Am reușit să completăm baza noastră documentară, inclusiv cu piese de arhivă din alte țări. În acest sens, am încheiat acorduri de colaborare cu Rusia, Ucraina, Polonia, Ungaria, Iugoslavia, Macedonia, Germania, Italia. Iar documentele aduse acoperă întreaga istorie din Evul Mediu până la etapele istoriei contemporane. Am adus, din arhivele Cominternului, întreaga arhivă a P.C.R. Cunoaștem acum concret, precis, cine și cum erau aleși conducătorii, care era maniera de elaborare a hotărârilor și directivelor, cum erau transmise acestea. Despre asemenea aspecte noi nu știam decât ceea ce se specifica în rapoartele Siguranței. Acum știm de la sursă și multe asemenea adevăruri sunt revelatoare.

- **Exista ceva românesc în tot acest proces, dirijat de Comintern spre România?**

- Nu, românii erau considerați ca fiind congenital naționaliști, la conducere erau puși alogeni care să nu se abată în nici un fel de la linia Cominternului, chiar de s-ar fi do-

vedit greșită. Din această perspectivă, chiar și evenimente de mai târziu, cum ar fi retragerea armatelor sovietice de ocupație sau Declarația din aprilie 1964, apar ca reușite de mare însemnătate ale diplomației românești, ale efortului de recucerire a independenței naționale.

- **Despre care astăzi aproape că nu se mai spune nimic.**

- Fiecare e liber să procedeze cum vrea, dar acest fapt nu schimbă adevărul istoric care, până la urmă, se impune peste voința oricui. Și adevărul acesta este că armatele sovietice de ocupație s-au retras din România, la intervenția autorităților românești, cu foarte mult timp înainte față de alte țări aparținând Tratatului de la Varșovia. La fel și Declarația din aprilie 1964 care a fost așa de bine pregătită încât cursul ei a devenit ireversibil. Putem discuta cât vrem și ce vrem, dar aceasta este realitatea. Realitatea bazată pe documente autentice de arhivă. Pentru că arhivele slujesc numai adevărul.

Mihai IORDĂNESCU

transfera instrumentele metodologice și tehnice utilizate în scrierea unui plan de afaceri.

Scopul asistenței grupurilor mici este de a sprijini studenții pe perioada proiectării planului de afaceri în următoarele direcții:

- găsirea oportunităților de piață pentru o nouă afacere;
- analiza economică și financiară;
- proiectarea structurii organizatorice.

Cele două module de pregătire (cursuri) se vor desfășura în 2 săptămâni distincte astfel:

- primul modul a avut loc în perioada 18-22 noiembrie a.c.;
- al doilea modul va avea loc în perioada 9-13 decembrie a.c.

Între cele două module, există 2 săptămâni pauză, timp în care studenții fac cercetare de piață, pentru culegerea informațiilor necesare dezvoltării planului de afaceri.

După a doua săptămână de curs urmează ultima săptămână de asistență dată studenților la elaborarea planului de afaceri în luna decembrie și susținerea planului de afaceri în luna februarie a anului viitor.

Cursul se află sub îndrumarea catedrei de management din Universitatea „Spiru Haret” și este susținut în limbile engleză și română, traducerea fiind asigurată de experții institutului.

Materialele pentru curs au fost date studenților în timpul desfășurării acestuia.

Toate cheltuielile pentru desfășurarea acestui curs sunt suportate de Biroul Internațional al Muncii (BIT) - Geneva.

Pe baza programei analitice a învățământului economic din Universitatea „Spiru Haret” și a nivelului sistemului educațional existent la Facultatea de Management Financiar-Contabil, acest proiect - pilot pentru 20 de studenți ai anului IV, curs de zi, reprezintă atât o noutate la nivel național, cât și o activitate de mare perspectivă care să ofere instrumente practice de lucru în lumea afacerilor pentru cei ce vor termina studiile universitare.

IMPERATIVE

(Continuare din pag. 1)

Toate acestea vor avea, din ce în ce mai evident, un impact puternic asupra relațiilor din societate, asupra structurii familiei, legilor și valorilor etice.

Rezolvarea multor probleme economice presante pentru societate, a ansamblului, problematicii sociale nu poate fi gândită fără luarea în considerare a descoperirilor fundamentale care să deschidă calea către noile tehnologii. Există, cu toate acestea, pentru omul de știință, o dublă provocare intelectuală și tehnică, ce solicită curajul de a te confrunta cu riscul nereușitei, dar și ambiția de a răspunde provocării de oriunde ar veni aceasta, din abisul ignoranței noastre sau din hățișurile crizelor sociale și morale.

Asemenea realități cer știință și cercetare, ridicând însă imediat întrebarea: știință și cercetare de care și pentru ce?

Așa cum am lăsat să se înțeleagă mai sus, societatea are nevoie de cercetări avansate pentru extinderea cunoașterii umane. Ne putem însă imagina, în acest context, că cercetarea fundamentală poate fi, în totalitate, numai o activitate intelectuală, așa cum este arta, deci, fără nici o legătură cu activitatea productivă?

Cu gândul ascuns de a reduce finanțarea cercetărilor fundamentale, am putea, totodată, insinua că, de fapt, cunoștințele fundamentale sunt suficiente pentru toate aplicațiile și tehnologiile pe care dorim sau suntem obligați să le dezvoltăm în zilele noastre. At fi nu numai o miopie și o sinucidere, ci și o totală stopare a progresului să aplicăm chiar și numai parțial asemenea concepții. În momentul în care necesitatea și oportunitatea continuării cercetărilor fundamentale încep să-și găsească adepții printre politicienii din multe țări, printre care și România, suntem datori să atragem atenția că între continuarea cercetării științifice sau stoparea acesteia există o singură opțiune: **Trebuie să continuăm pentru că este destinul societății umane să persiste în extinderea limitelor cunoașterii, pentru că aceasta este singura cale de a rezolva problemele încă nerezolvate și pentru că nu avem dreptul să închidem porțile viitorului.**

Necesitatea de a produce și de a folosi noi tehnologii

Rezolvarea problemelor globale încă nerezolvate nu poate fi făcută fără folosirea unor noi metode și tehnologii. Este la fel de evident și că progresul în cercetarea fundamentală este absolut necesar pentru dezvoltarea de noi tehnologii. Cercetarea fundamentală, care privește viitorul mai mult sau mai puțin apropiat, este absolut indispensabilă pentru a face să crească abilitatea societății umane de a modela lumea din jurul nostru, de a ne crea posi-

bilitatea de desprindere din lanțul dezvoltării evolutive, care, uneori, nu face față unor probleme globale, și pentru a deschide ferestrele noastre spre univers și viitor. Implementarea cunoștințelor științifice în aplicații practice a furnizat și va furniza noi și tot mai importante tehnologii care să ofere societății noi grade de libertate, noi modalități de a trăi și noi mijloace de acțiune. Fără discuție că, în anume condiții, tehnologiile pot fi resimțite și ca opresiuni, dar pot deveni adevărate pârghii eliberatoare în alte condiții. Decizia referitoare la momentul de a face uz de o anumită clasă de tehnologii este a noastră ca indivizi și societate umană. Unul dintre „pragurile” care trebuie depășite în luarea acestei decizii este cel al unei temeri difuze, cum că sunt lucruri care nu trebuie „modificate” de teama unei catastrofe. Mitul unei naturi „pure”, a cărei armonie ar fi perturbată de intervenția științei, este propovăduit ca o cvasireligie de unele grupuri fundamentaliste ecologiste. În realitate, natura, în ansamblul său, este încă indiferentă la intervenția omului. În etapa actuală, însă, societatea trebuie să facă apel la știință pentru a modela mediul înconjurător, astfel ca acesta să asigure, mulți ani, condițiile de existență și viață pentru societatea umană.

În acest context, se poate ridica și problema populației planetei noastre nu numai prin prisma suprapopulării, ci și a conformației, educației și modului de acțiune al acesteia. Natura, pe de altă parte, nu trebuie privită ca ceva „înghetat” sau constant, ideea acestei constanțe fiind ea însăși antinaturală: biosfera a fost, este și va fi modificată din cauze naturale, iar mediul înconjurător se schimbă permanent și a făcut-o dintotdeauna.

Aceasta nu ne permite, însă, să înlăturăm o întrebare esențială: Ce pericol potențial însoțește o mare descoperire sau invenție? Și dacă această întrebare trebuie pusă în capul fiecărei mari descoperiri, cum au fost energia nucleară, ingineria genetică etc., ea trebuie pusă cu și mai mare intensitate în viitor, pentru că efectele pozitive și cele distructive ale unei mari descoperiri nu pot fi separate decât de forța societății, care, în viitor, trebuie să treacă de la o evoluție întâmplătoare la o evoluție controlată, pentru că, excepționând catastrofele naturale, specia umană trebuie și poate să ajungă să controleze propria existență, iar evoluția tehnologiilor vieții și abilitatea de a acționa pe baza acestora vor ridica, desigur, vâul de pe multe mistere și vor explica și pune în valoare ceea ce se considera până acum efectul forțelor supranaturale, necontrolate.

Pentru ca acest fapt să fie realizabil cât mai curând este, însă, imperios necesar ca societatea să-și sporească sprijinul pentru multiplicarea eforturilor și pasiunilor cercetării fundamentale. (Va urma)

Universitatea „Spiru Haret” într-o cooperare internațională privind managementul

Prof.dr. Mihail DUMITRESCU,
director general IROMA
Conf.dr. Lucica MATEI

Institutul Român de Management (IROMA) dezvoltă proiecte internaționale de pregătire universitară și post-universitară, de consultanță și cercetare managerială. Unul din partenerii institutului este FORMAPER - Italia. Proiectul dezvoltat cu Italia are mai multe componente de pregătire și consultanță care se adresează atât managerilor, cât și studenților din anii terminali ai universității. Ținând seama de schimbările economice din România, în această perioadă, educarea tinerilor în domeniul micilor afaceri este o necesitate a integrării lor în societate, a participării acestora la dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii.

În acest context vă prezentăm componenta proiectului pilot IROMA - FORMAPER, care se adresează studenților Universității „Spiru Haret”, anul IV, cursul de zi, ai Facultății de Management Financiar-Contabil.

INSTITUTUL FORMAPER din MILANO-ITALIA aparține Camerei de Comerț, Inovație și Artizanat din aceeași localitate. Acest institut este specializat în problemele întreprinderilor mici și mijlocii pentru care realizează cercetări, consultanță, programe de training.

EN. SIM. - simularea creării micilor întreprinderi - componenta dezvoltării planului de afaceri - este un proiect care se adresează în general studenților din anii terminali ai universității și are ca scop dezvoltarea abilităților studenților de a-și în-

tocmi un plan de afaceri pentru a crea o întreprindere mică.

Obiectivele fundamentale sunt:

- prezentarea aptitudinilor și comportamentului micului întreprinzător;
- transfer de cunoștințe și metode pentru crearea și conducerea micii întreprinderi;
- simularea planificării afacerii;
- formularea planului de afaceri.

La sfârșitul cursului, studenții vor avea cunoștințe generale despre cum să-și înceapă propria activitate și să-și o dezvolte. Acest curs se încadrează foarte bine în tematica „proiecte financiar-contabile” din anul IV, cursuri de zi de la Facultatea de Management Financiar-Contabil a Universității „Spiru Haret”.

Grupul țintă al cursului:

- studenții din anul IV - Facultatea de Management Financiar-Contabil - Universitatea „Spiru Haret”.

Echipa de profesori este mixtă (româno-italiană) formată din:

IROMA: conf. dr. ing. LUCICA MATEI;
FORMAPER: dr. FRANCA PIOVANA.

Structura cursului și durata se compun din:

- 60 de ore, repartizate în două module de cursuri la sală;
- 40 de ore, asistență dată de experți grupurilor mici de studenți.

Scopul modulelor cursurilor de pregătire teoretică este de a

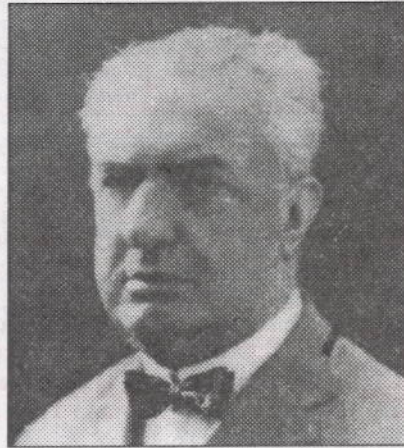

PERMANENTE ROMÂNEȘTI

CONSTANTIN ARGETOIANU

125
de ani
de la naștere

Dr. Marin NEDELEA

Constantin Argetoianu s-a remarcat în istoria politică a României prin viraje repetate de la o formațiune politică la alta, în cadrul cărora a profesat vederi de dreapta, și prin maniera lipsită de menajamente în care își formula opiniile și aprecierile despre oameni sau evenimente.

Născut la Craiova, în 1871, medic ca pregătire, intră în viața politică în 1913, ca membru al Partidului Conservator. În 1918 aderă, împreună cu alți conservatori, la Liga Poporului, înființată atunci de generalul Alexandru Averescu. A făcut parte din primul guvern al Partidului Poporului (1920-1921). În decembrie 1923, formează un Partid al Poporului paralel, care, în mai 1924, fuzionează cu Partidul Democrat al lui Nicolae Iorga, noul partid luând titlatura de Partidul Naționalist al Poporului. Acționând pentru unirea opoziției într-un mare partid, opus celui liberal, reușește să determine o fuziune temporară a P.N.P. cu Partidul Național din Transilvania, condus de Iuliu Maniu (februarie 1925 - octombrie 1926). Între aprilie 1931 - mai 1932, a fost ministru de interne și finanțe în guvernul prezidat de Nicolae Iorga (numit și guvernul Iorga - Argetoianu). În 1932, a creat din nou o formațiune politică proprie - Uniunea Agrară (intitulată, apoi, Partid Agrar), iar în 1938, s-a raliat regimului autoritar instaurat de Carol al II-lea, care l-a numit consilier regal, prim-ministru (28 septembrie-23 noiembrie 1939) și ministru al afacerilor externe în cel de al doilea guvern Tătărescu (între 28 iunie - 4 iulie 1940). După război, a fost victimă a represiunii autorităților comuniste.

Cea mai mare parte a carierei sale politice, Argetoianu a fost adept al dezvoltării capitaliste a țării pe calea stricte respectării a liberalismului economic. „Mulți și-au pus întrebarea, spunea el în 1932, dacă nu cumva asistăm la ultimele zvârcoliri ale regimului capitalist. Oricât ar fi de gravă criza prin care trece acest regim, eu unul nu cred în prăbușirea lui, fiindcă nu văd prin cine l-am înlocui. ...Am adâncă convingere că regimul capitalist își va regăsi echilibrul și liniștea numai prin liberul joc al ineluctabilelor legi economice care au determinat în deceniile trecute dezvoltarea lui. Orice măsură care stânjenește liberul joc al acestor legi economice îngreuiază restabilirea echilibrului urmărit. Așa-zisa economie dirijată, metodă de constrângere împrumutată de la regimul socialist, nu poate duce la rezultate pozitive sub regimul capitalist, care este prin esență un regim de libertate și de concurență”.

„Democrația e o noțiune variabilă, după țări...”

C. Argetoianu a fost adversar declarat al curentelor social-politice de stânga. A recurs la măsuri represive împotriva mișcării socialiste, dar, inițial, și a celei legionare. Ulterior, înclinațiile spre autoritarism l-au condus la simpatizarea grupurilor fasciste, despre care declara

în 1936, la congresul partidului său: „Mărturisesc că văd cu mulțumire generațiile tinere scuturând, chiar cu un exces de vioiciune, inerția generațiilor precedente, că nu-mi acopăr fața când le văd punând mâna pe topor în numele unui naționalism care, deși nu e totdeauna îndrumat cum trebuie, reprezintă totuși, în vremurile noastre, o trezire a conștiinței de rasă și o mobilizare pentru salvarea țării”.

Constantin Argetoianu a criticat în termeni foarte vehemenți tarele politicianismului, vestejind „grupurile de interese personale, care sub numele de partide - mască înșelătoare - iau succesiv cu arendă disponibilitățile statului și se gonesc succesiv de la putere. Sistemul - continua el - se numește «rotativă», iar operațiunea se face sub auspiciile democrației integrale. Democrația e o noțiune variabilă, după țări: la noi ea înseamnă să faci discursuri în opoziție, să critici, să îți și să fâgăduiești, pentru că odată ajuns la guvern să-ți uiți și criticile și fâgăduielile, să-ți impli repede buzunarele și să-ți satisfaci partizanii în vederea următoarei lupte în opoziție. Adevăratul democrat iese din guvern cel puțin cu o casă, iar recăzând în opoziție înjură și tratează de hoț, adică de tovarăș de idei, pe adversarul său mai norocos... O mână de paraziți... au copleșit țara și au pus stăpânire pe toate izvoarele de producție, pe care le sleiesc. Dacă operațiunea de deparazitare... nu se va desăvârși repede, izvoarele vor seca și întreaga națiune se va duce de răpă”.

„Năzuințele mele - declara C. Argetoianu - nu merg către o diktatură, ci către o organizație autoritară și cinstită a statului, pe care o cred din ce în ce mai necesară.”

Pe plan economic, Programul Uniunii Agrare, înființată de Argetoianu la începutul deceniului al IV-lea, lansa concepția „statului agrar”, expresie modernizată a credințelor unui fost membru al partidului marilor proprietari funciari și, poate, totodată, o replică la ideea „statului țărănesc” a foștilor țărănești din cadrul P.N.Ț. Acest din urmă aspect rezulta clar din sublinierea făcută de șeful U.A.: „Noțiunea de «stat agrar»..., așa cum o înțelegem noi, e lipsită de orice caracter revoluționar și nu reprezintă întru nimic ideea unei lupte de clasă sau năzuința unei păături a poporului de a domina și oprima pe celelalte”. Explicând conținutul pozitiv pe care-l da acestei sintagme, Argetoianu o reducea de fapt la formula „stat eminentement agricol”, propunând ca locul încurajării industriei să fie luat de încurajarea agriculturii, asigurându-se primatul intereselor agrare în întreaga politică a statului.

„Internaționalismul constructiv nu exclude ideea națională”

Constantin Argetoianu a sesizat și recunoscut, cu o franchețe aproa-

pe paradoxală, fenomene și curente de gândire ce se conturau pe plan intern sau internațional, chiar atunci când unele din acestea puteau să contravină vederilor sale. Pornind de la aprecierea că secolul XX va fi veacul internaționalismului, el considera că Societatea Națiunilor „a devenit în politica lumii civilizate centru de conștiință care va îndruma de aici înainte evoluția istorică a omenirii”. „După primul pas făcut la Geneva cu Societatea Națiunilor, anticipează el, vor urma și alții. Chestiunea Pan-Europei e la ordinea zilei de mâine”.

Care trebuie să fie însă raportul - în aceste condiții - între credințele și interesele naționale și cele internaționale? Răspunsul foarte judicios formulat atunci de Argetoianu era că „internaționalismul constructiv de la Geneva nu exclude cătuși de puțin ideea națională”, iar „prin îndulcirea granițelor nu se înțelege deloc nimicirea neamurilor”. „Un internaționalism politic european sănătos - spunea el - nu poate fi conceput decât între popoare egale în drepturi și conștiente de personalitatea lor”. De aceea el recomandă: „Să nu ne îndepărtăm de idealul nostru politic tradițional: mai mult ca oricând să luptăm pentru lămurirea și întărirea unității noastre naționale și... să pregătim azi pentru ziua de mâine încadrarea entităților noastre etnice în marele sindicat de interese alcătuit de toate popoarele civilizate ale lumii”. Guvernul efemer condus de Constantin Argetoianu urmărea să încerce o împăcare a lui Carol al II-lea cu legionarii, reprimăți până atunci pentru asasinarea lui Armand Călinescu, și să ușureze o apropiere de Germania hitleristă. Ca ministru de externe în cel de al doilea guvern Tătărescu, el a fost pus în fața necesității dureroase de a accepta, împreună cu Consiliul de coroană convocat ad-hoc, ultimatumul sovietic privind cedarea Basarabiei și a Bucovinei de nord. Într-o Europă aflată de aproape un an de zile în plin război, confruntată cu pretenții teritoriale și din partea altor vecini, izolată pe plan internațional, România a fost orientată, și cu participarea activă a lui C. Argetoianu, spre subordonarea ei economică și politică de către Germania nazistă.

Drumul de la divergență la convergență trece obligatoriu prin dialog și cunoaștere

PAGINI CONSACRATE CUNOAȘTERII ȘTIINȚIFICE

Recenzie la cartea **MINORITĂȚILE**
de dr. Ion Diaconu,
editată de Institutul Român
pentru Drepturile Omului

Conf. dr. Irina MOROIANU ZLĂTESCU

Așa cum se știe, domeniul drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale - domeniu important, dar și sensibil al drepturilor omului - suscită în prezent, prin complexitatea problematicii și reverberarea tensiunilor politice, vii dezbateri. Diferențele și divergențele se fac simțite imediat ce se trece dincolo de nivelul principiilor, la abordări concrete, cu precădere atunci când argumentele sunt selectate cu subiectivism ori chiar lipsesc cu desăvârșire, fiind înlocuite cu violențe de limbaj și nu numai.

Or, drumul de la divergență la convergență trece obligatoriu prin dialog și cunoaștere. O cunoaștere științifică, singura care presupune rigoare, claritate, aprofundarea temei în multitudinea aspectelor și implicațiilor ei, precum și respectul pentru adevăr.

Iată de ce apariția lucrării „Minoritățile - Statut - Perspective” a dr. Ion Diaconu - reputat specialist în domeniul drepturilor omului, membru al Comitetului O.N.U. pentru eliminarea oricăror forme de discriminare - este pe cât de importantă pe atât de necesară.

Rod al unei cercetări de anvergură, derulată în timp, din perspectivă juridică, această carte aduce o solidă informație asupra minorităților, pornind de la prezentarea istorică a preocupărilor și reglementărilor pentru protecția persoanelor aparținând grupurilor minoritare. În continuare, dr. Ion Diaconu analizează dreptul la existență al minorităților, ca premisă pentru toate celelalte drepturi. Apoi, autorul trece în revistă încercările de definire a conceptului de minoritate, subliniind că până în prezent nu există o definiție general-acceptată a noțiunii de minoritate.

În lucrare sunt analizate apoi drepturile specifice ale persoanelor ce fac parte din minorități, precum și natura și con-

textul acestor drepturi.

Un loc aparte în lucrare îl ocupă analiza conceptului de autonomie, autorul ajungând la concluzia că în examinarea oricărei situații și cereri de autonomie trebuie luați în considerare toți factorii - atât cei istorici, geografici, demografici, cât și cei de dezvoltare economică, culturali, sociali și elementele care țin de interese ori intervenții străine, de manipulare sau interese de dominație politică, întrucât situațiile sunt diferite de la o țară la alta, de la o zonă la alta.

Un capitol aparte este consacrat în lucrare minorităților și autodeterminării popoarelor, autorul încercând să clarifice conținutul autodeterminării și în ce raport se află minoritățile față de aceasta.

Este de remarcat concluzia finală a acestei excelente lucrări și anume că protecția drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale, precum și a identității acestora trebuie să fie în ultimă instanță un factor de democrație, de civilizație și ordine și nu de anarhie, de distrugere a valorilor și instituțiilor altora ori a celor comune, democrația prezentându-se astfel ca temei și limită ale drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale.

Publicând această carte azi, Institutul Român pentru Drepturile Omului, înființat prin Legea nr. 9/1991, partener în activitățile științifice al multor instituții prestigioase din țară și din străinătate, printre care se numără și Universitatea „Spiru Haret”, aniversează într-un mod aparte ziua de 10 decembrie, Ziua Internațională a Drepturilor Omului, dar și cinci ani de existență.

REVISTA

OPINIA
națională

Tiparul executat de
DRAGO PRINT GRUP
Tipografia F.E.D.

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:
Mariana IONIȚĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului, Sector 4. Telefon: 330.68.45

Costul unui abonament trimestrial este de 3600 lei. Plata abonamentelor se face prin mandat postal sau dispoziție de plată pe adresa: Fundația „România de Mâine”, Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului, Sectorul 4, București, Cont 451.00.972 - B.C.R. - S.M.B. Abonamente se pot face și prin oficiile poștale din întreaga țară.

Revista „OPINIA NAȚIONALĂ” se află înscrisă în Catalogul de presă „RODIPET” la poziția 2111.

Cititorii din străinătate se pot abona prin „RODIPET” S.A. - P.O. BOX 33-57, Fax 0040-1-3129432 sau 3129433, telex 11995 - Piața Presei Libere nr. 1, Sect. 1, București - România.